

Súd: Okresný súd Banská Bystrica
Spisová značka: 9C/271/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6115213260
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 01. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jarmila Jánošová
ECLI: ECLI:SK:OSBB:2016:6115213260.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Banská Bystrica sudkyňou JUDr. Jarmilou Jánošovou v právnej veci navrhovateľky B.. K. J., Z.. XX. XX. XXXX, I. Z. XXX/XX, Q. L., proti odporcovi PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 792 752, právne zastúpenému Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s. r. o., so sídlom Kubániho 16, Bratislava, IČO: 47 233 516, o určenie neplatnosti Dohody o zrážkach zo mzdy a o ochranu spotrebiteľa, takto

rozhodol:

Súd u r č u j e , že Dohoda o zrážkach zo mzdy (iných príjmov) dlžníka č. XXXXXXXXXXXX z 29. 10. 2013 uzatvorená medzi žalobkyňou a žalovaným je neplatná.

Súd žalobkyni náhradu trov konania n e p r i z n á v a .

Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť na účet Slovenskej pošty, a. s., Banská Bystrica, Partizánska cesta 9, IČO: 36 631 124 súdny poplatok v sume 99,50 Eur pripojeným príkazom na úhradu, v lehote 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozhodnutia.

o d ô v o d n e n i e :

Navrhovateľka sa svojím návrhom došlým tunajšiemu súdu dňa 23. 08. 2015 domáhala určenia neplatnosti Dohody o zrážkach zo mzdy (iných príjmov) zo dňa 29. 10. 2013 č. XXXXXXXXXXXX, ktorú uzatvorila s odporcom.

Odporca žiadal návrh zamietnuť.

Súd vykonal dokazovanie výsluchom účastníkov, dohodou o zrážkach zo mzdy zo dňa 29. 10. 2013, zmluvou o revolvingovom úvere zo dňa 29. 10. 2013, splátkovým kalendárom, oznámením o schválení úveru, zmluvnými dojednaniami, žiadosťou o vykonávanie zrážok zo mzdy, potvrdením zamestnávateľa navrhovateľky, korešpondenciou účastníkov a zistil tento skutkový stav:

Podľa tvrdenia navrhovateľky táto uzatvorila s odporcom dňa 29. 10. 2013 zmluvu o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX. Spolu so zmluvou uzavreli aj Dohodu o zrážkach zo mzdy, ktorej znenie bolo vopred pripravené zo strany žalovaného ako veriteľa. Žalovaný požiadal listom zo dňa 17. 12. 2013 zamestnávateľa žalobkyne o vykonávanie zrážok zo mzdy na základe tejto dohody. Zrážky jej boli zamestnávateľom vykonávané, pričom výšku dlhu sám jednostranne diktoval žalovaný bez odsúhlasenia súdom. Žalovaný jej na základe zmluvy poskytol úver 1 500,- Eur, pričom na účet jej poukázal len 1 284,25 Eur a doposiaľ žalovanému uhradila splátkami aj zrážkami zo mzdy 1 767,40 Eur.

Poukázala na ustanovenie § 5a ods. 1 písm. a) zákona č. 250/2007 Z. z. v znení účinnom od 01. 05. 2014, v zmysle ktorého je neprípustné zabezpečenie uspokojenia pohľadávky alebo splnenia záväzku z úverovej zmluvy dohodou o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov v prospech predávajúceho alebo

inej osoby, ibaže táto dohoda bola uzavretá vo forme samostatnej listiny, spotrebiteľ bol poučený o dôsledkoch jej uzavretia a mal možnosť ju odmietnuť. Prechodné ustanovenia k úpravám účinným od 1. mája 2014 v § 29b zákona č. 250/207 Z. z. neobsahujú úpravu § 5 a ods. 1 písm. a) tohto zákona. Takáto dohoda o zrážkach zo mzdy je teda pre rozpor so zákonom absolútne neplatná.

Poukázala na písomné pripomienky Európskej komisie vo veci C-30/12 z 02. 05. 2012 a na Infringement Európskej komisie proti Slovenskej republike č. 2012/4165.

Naliehavý právny záujem na určení neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy odôvodnila tým, že tak žalovaný stratí legitimitu na použitie tohto kontroverzného zabezpečovacieho prostriedku.

Odporca žiadal návrh zamietnuť. Uviedol, že unijné právo priznáva ochranu priemerného spotrebiteľa, t. j. osoby v primeranom rozsahu rozhladenej, informovanej a obozretnej, nie osoby ľahkovážnej, uzatvárajúcej zmluvné vzťahy bez akejkoľvek formy opatrnosti či zodpovednosti. Dohoda o zrážkach zo mzdy ako zabezpečovací prostriedok pohľadávky zo spotrebiteľskej zmluvy nie je vylúčená, je len zákonom osobitne regulovaná. Ustanovenie § 5a ods. 1 zákona č. 250/2007 Z. z. účinné od 01. 05. 2014 nemožno aplikovať na právny úkon (dohodu o zrážkach zo mzdy) uzavretý dňa 29. 10. 2013, teda pred účinnosťou tohto zákonného ustanovenia. Neexistuje žiadna právna norma, ktorá by dohodu o zrážkach zo mzdy zakazovala v rámci unijného práva. Dohoda o zrážkach zo mzdy nepodlieha žiadnej autorizácii, teda dôvodom jej neplatnosti nemôže byť to, že vykonávaniu zrážok zo mzdy nepredchádzalo súdne rozhodnutie. Predmetná dohoda nebola „povinná“ a jej formulárová forma sama o sebe nespôsobuje jej neplatnosť. Z faktického konania žalobkyne, ktorá dohodu svojím podpisom akceptovala, nevyplýva že by o obsahu dohody nevedela, nesúhlasila s ňou, mala k nej výhrady. Z formulácie dohody je zrejmé, čo je jej predmetom a čo má za následok, obsahuje riadne označenie pohľadávky aj určenie rozsahu zrážok. Spotrebiteľ v zmysle žiadneho zákona nemá právo na poskytnutie úveru resp. na poskytnutie úveru bez akéhokoľvek zabezpečenia. Dohoda o zrážkach zo mzdy môže byť súčasťou uzavretého komplexu zmluvného vzťahu medzi účastníkmi, obdobne ako napr. v prípade hypotekárnych úverov zriadenie záložného práva.

V konaní nebolo sporné, že žalobkyňa ako dlžník a žalovaný ako veriteľ dňa 29. 10. 2013 uzavreli zmluvu o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX (ďalej len „zmluva“). V ten istý deň uzavreli aj dohodu o zrážkach zo mzdy (iných príjmov) č. XXXXXXXXXXXX (ďalej len „dohoda“), ktorej predmetom bolo zabezpečenie pohľadávok žalovaného voči žalovanej, ktoré vzniknú na základe alebo v súvislosti so zmluvou (vrátane revolvingov, príslušenstva, zmluvných pokút, nákladov vzniknutých v súvislosti s vymáhaním pohľadávok) a jej prípadnými dodatkami. Na základe dohody bol zamestnávateľ žalobkyne povinný vykonávať v prospech žalovaného mesačné zrážky zo mzdy žalobkyne vo výške 80,37 Eur a to do doby, keď žalovaný zamestnávateľovi písomne ohlásí, že všetky jeho pohľadávky, vzniknuté na základe zmluvy alebo v súvislosti s ňou a jej prípadnými dodatkami, sú splatené. Pokiaľ nebude v ktoromkoľvek mesiaci zrážka zo mzdy vykonaná v dohodnutej výške, ale vo výške nižšej, bude za účelom riadneho vyrovnania príslušných pohľadávok výška mesačných zrážok zo mzdy v najbližšom nasledujúcom mesiaci či mesiacoch zvýšená nad dohodnutú výšku, a to na najvyššiu prípustnú výšku v zmysle všeobecných záväzných predpisov upravujúcich rozsah zrážok zo mzdy pri výkone rozhodnutia, a to všetko do doby úhrady všetkých pohľadávok v omeškaní.

Listom zo dňa 16. 12. 2013 žalovaný na základe dohody požiadal zamestnávateľa žalobkyne o vykonávanie pravidelných mesačných zrážok z jej mzdy vo výške 80,37 Eur až do vyrovnania dlhu.

Súd mal za to, že naliehavý právny záujem žalobkyne na určení neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy podľa § 80 písm. c) OSP bol daný, pretože v situácii, kedy jej na žiadosť žalovaného zamestnávateľ vykonával zrážky zo mzdy (potvrdenie zamestnávateľa zo dňa 15. 06. 2015 o vykonaných zrážkach) na podklade spornej dohody o zrážkach zo mzdy, nemala iný prostriedok než touto určovacou žalobu žiadať odstránenie svojej neistoty v otázke oprávnenosti vykonávania zrážok zo mzdy v prospech žalovaného.

Ďalej súd skúmal dôvodnosť žaloby, ktorou sa žalobkyňa domáhala určenia neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy.

Dohoda o zrážkach zo mzdy je dvojstranný právny úkon, ktorý predstavuje jeden zo zabezpečovacích prostriedkov plnenia záväzkov upravený v § 551 O. z.

Podľa § 551 od. 1, O. z., uspokojenie pohľadávky možno zabezpečiť písomnou dohodou medzi veriteľom a dlžníkom o zrážkach zo mzdy; zrážky zo mzdy nesmú byť väčšie, než by boli zrážky pri výkone rozhodnutia.

Ods. 2, proti platiteľovi mzdy nadobúda veriteľ právo na výplatu zrážok okamihom, keď sa platiteľovi dohoda predložila.

Ako už bolo uvedené, dohoda o zrážkach zo mzdy predstavuje zabezpečovací prostriedok peňažnej pohľadávky, ktorú uzatvára veriteľ s dlžníkom. Pre takúto dohodu platia všeobecné ustanovenia o právnych úkonoch. Musí obsahovať označenie pohľadávky o uspokojenie ktoré ide a výšku dohodnutých zrážok. Uvedené náležitosti, predmetná dohoda o zrážkach zo mzdy neobsahovala. Dohoda o zrážkach zo mzdy neobsahovala určitú alebo bez pochyb určiteľnú, jednoznačnú a zrozumiteľnú výšku pohľadávky, ktorá má byť zabezpečená, opisuje len možné spôsoby jej vzniku. Vymedzenie zabezpečovanej pohľadávky je neurčité, a teda neplatné podľa § 37 ods. 1 OZ.

Navyše v čase uzatvárania dohody o zrážkach zo mzdy musí byť zabezpečená pohľadávka presne a úplne konkretizovaná, inak by dlžník nemohol platne prejaviť vôľu uspokojiť pohľadávku veriteľa prostredníctvom uvedeného zabezpečovacieho prostriedku. Suma 1 500,- Eur v bode I. dohody bola uvedená len v súvislosti s označením budúceho poskytnutia úveru na základe žiadosti o poskytnutie revolvingového úveru.

Neurčité je aj zmluvné dojednanie v článku II. dohody, týkajúce sa výšky splátok (teda rozsahu uhradzovacej funkcie zabezpečovacieho inštitútu zrážok zo mzdy), podľa ktorého ak nebude v ktoromkoľvek mesiaci zrážka zo mzdy vykonaná v dohodnutej výške, bez ohľadu na dôvod, má byť zrážka v nasledujúcich mesiacoch zvýšená nad dohodnutú sumu. Ide o jednostranné, neprímerané zvýhodnenie zmluvnej strany veriteľa, lebo má byť uspokojený aj nad dohodnutú výšku mesačnej zrážky. Je neprípustné navyšovať zrážky zo mzdy nad dohodnutú výšku, pretože potom predstavuje obchádzanie náležitosti dohody o výške mesačných zrážok zo mzdy. V občiansko-právnych vzťahoch vrátane zmluvných vzťahov majú účastníci rovnaké postavenie. Veriteľovi neprislúcha právo jednostranne určovať, aké pohľadávky a v akej výške, ktoré v budúcnosti vzniknú, sa budú realizovať formou zrážok zo mzdy v jeho prospech.

Žalobkyňa sa spolu s návrhom domáhala aj vydania predbežného opatrenia, v ktorom by súd uložil povinnosť žalovanému zdržať sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy, rovnako ako aj jej zamestnávateľovi. Súd jej návrhu vyhovel. Krajský súd na základe odvolania žalovaného prvostupňové rozhodnutie o vydaní predbežného opatrenia potvrdil.

Z odôvodnenia rozhodnutia Krajského súdu v Banskej Bystrici vyplýva, že listinné dôkazy pripojené k návrhu potvrdzujú tvrdenie žalobkyne, že dohoda o zrážkach zo mzdy nebola medzi účastníkmi zmluvného vzťahu individuálne dojednaná, ale bola formulárove vopred pripravená, pričom jej obsah nemala možnosť individuálne ovplyvniť. Poukázal na skutočnosť, že v konaní o veci samej bude potrebné preskúmať existenciu vôle a vedomosti dlžníčky uzatvoriť takýto dvojstranný právny úkon, alebo či takúto klauzulu je nutné považovať za neprijateľnú zmluvnú podmienku obsiahnutú v spotrebiteľskej zmluve. Poukázal tiež na aktuálne znenie zákona o ochrane spotrebiteľa jeho § 5a ods. 1 písm. a), ktoré hoci nebolo platné a účinné v čase podpisu zmluvy, poukazuje na vôľu zákonodarcu poskytnúť ochranu spotrebiteľa voči súdom nekontrolovateľnému vykonávaniu zrážok zo mzdy a iných príjmov.

Žalobkyňa vypočutá na pojednávaní uviedla, že pri žiadosti o pôžičku jej bolo povedané, že musí podpísať aj predmetnú dohodu o zrážkach zo mzdy. Vedela, že sa jedná o dohodu o zrážkach zo mzdy, jej kópiu však neobdržala. Nemala vedomosť, dokedy majú byť zrážky na základe tejto dohody zrážané. Nebolo jej to vysvetlené. V súčasnej dobe má už istinu preplatenú. Obrátila sa na združenie zaoberajúce sa ochranou spotrebiteľa a bolo jej povedané, že úrok, ktorý bol dojednaný v úverovej zmluve, je neprímeraný. Aj z týchto dôvodov nechce, aby jej bolo naďalej zrážané zo mzdy na základe dohody o zrážkach zo mzdy.

Súd mal z vykonaného dokazovania za to, že predmetná dohoda je formulárová a nebola individuálne dojednaná, o čom svedčí aj dátum jej podpisu rovnaký ako dátum podpisu zmluvy o revolvingovom úvere. Svojím obsahom spôsobuje značnú nerovnováhu v zmluvnom postavení strán v neprospech spotrebiteľa, teda žalobkyne. Pri uzatváraní dohody dlžník spotrebiteľ musí viesť pohľadávku akého

druhu zabezpečuje dohoda o zrážkach zo mzdy a v akom rozsahu. Z uvedených dôvodov je neurčitá (§ 37 ods. 1 O. z.). Žalovaný nepreukázal ani skutočnosť, že žalobkyňa poučil o následkoch uzavretia dohody o zrážkach zo mzdy. Dohoda o zrážkach zo mzdy umožňuje zrážať zo mzdy žalobkyne sumu z titulu pohľadávky vyplývajúcej zo zmluvy o úvere bez možnosti preskúmania súdom, či táto zmluva spĺňa všetky náležitosti zákonom požadované, ktorá otázka môže mať vplyv na rozsah týchto zrážok.

Z uvedených dôvodov súd návrhu vyhovel. Vykonaným dokazovaním nemal súd za preukázané, že by žalobkyňa ako spotrebiteľka mala možnosť odmietnuť zabezpečovací prostriedok poskytovaného úveru, a teda že by tento právny úkon uzatvorila slobodne. Takýto úkon je už aj vzhľadom k uvedeným skutočnostiam neplatný a v rozpore so znením § 37 ods. 1 O. z. Obdobný právny názor zaujal aj Krajský súd v Žiline v konaní 5Co/815/2014 rozsudkom zo dňa 27. 01. 2015, 5Co/261/2015 rozsudkom zo dňa 28. 07. 2015.

O trovách konania bolo rozhodnuté podľa § 142 ods. 1 OSP. Žalobkyňa, ktorá bola v konaní úspešná, náhradu trov konania si neuplatnila. Z týchto dôvodov súd o jej náhrade rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovvej časti rozhodnutia.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné podať odvolanie v lehote do 15 dní odo dňa jeho doručenia, písomne vo vyhotovení dvojmo na tunajší súd.

V odvolaní musí byť uvedené, kto ho robí, ktorému súdu je určené, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, ktorej veci sa týka, v akom rozsahu ho napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup okresného súdu považuje za nesprávny, čoho sa odvolateľ domáha (ako má odvolací súd rozhodnúť), uviesť dátum a podpis. Odvolanie treba predložiť v dvoch rovnopisoch, inak súd zhotoví kópie na trovy odvolateľa.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O.s.p.,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy,
- d) súd prvého stupňa dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam na základe vykonaných dôkazov,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a - sa týkajú podmienok konania, vecnej príslušnosti súdu, vylúčenia sudcu, v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej, odvolateľ nebol poučený podľa § 120 ods. 4 O.s.p., odvolateľ bez svojej viny nemohol predložiť alebo označiť dôkazy do rozhodnutia súdu prvého stupňa),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na výkon exekúcie podľa zákona 233/1995 Z.z. a noviel - Exekučný poriadok.